

Opgave 2 Massamedia: Vernieuwing van de publieke omroep?

Bij deze opgave horen de teksten 2 en 3 uit het bronnenboekje.

Inleiding

De publieke omroep staat onder druk. Critici beweren dat de publieke omroep verouderd is, niet pluriform genoeg is en nog op de verzuilde samenleving gebaseerd is. Bieden nieuwe omroepen een oplossing om het bestel te vernieuwen? Minister Plasterk besloot op 4 november 2009 dat twee nieuwe omroepen voldoen aan de eisen om in 2010 tot het bestel te kunnen worden toegelaten. Eén van deze is PowNed die zegt een “geluid te willen brengen dat op dit moment in Hilversum ontbreekt”.

Lees de regels 1 tot en met 13 van tekst 2.

In de tijd van verzuiling werd de identiteit van een omroep duidelijk bepaald door het vertegenwoordigen van één van de **vier** maatschappelijke stromingen waaruit de maatschappij in die tijd bestond.

- 3p **4** Welke vier maatschappelijke stromingen waren dat? Geef per stroming aan welke (ledengebonden) omroep daarbij hoorde.

Lees de regels 13 tot en met 37 van tekst 2.

In bovenstaande regels wordt de vraag gesteld, of de maatschappij niet langer ingedeeld moet worden op basis van ‘maatschappelijke stroming’, maar eerder op basis van levensstijl.

Naast ontzuiling speelt hier ook een andere sociaal-culturele ontwikkeling een rol.

- 2p **5** Welke andere sociaal-culturele ontwikkeling in de samenleving herken je in de tekst? Geef ook het hierbij behorende citaat.

De omroepen moeten een eigen identiteit vertegenwoordigen. Al eerder werd deze identiteitseis ruimer uitgelegd: in de jaren zestig en zeventig werden twee omroepen toegelaten tot het publieke bestel die niet gebonden waren aan een verzuilde achterban.

- 4p **6** Leg aan de hand van de doelgroep van de TROS uit, dat deze omroep mede heeft bijgedragen aan het proces van ontzuiling.
Leg vervolgens uit welk gevolg dit had voor de programma’s van de overige publieke omroepen.

Lees de regels 38 tot en met 53 van tekst 2.

Naast ontzuiling is het omroepbestel minder pluriform geworden door een grotere marktgerichtheid.

- 1p 7 Noem een sociaal-economische reden voor de “jacht op de kijkcijfers”.

Voor de pers is er veel minder overheidsregelgeving om de pluriformiteit te stimuleren dan voor de publieke omroep.

- 1p 8 Waarom is de overheidsbemoeyenis met de pers minder dan bij de publieke omroep?

De overheidsbemoeyenis met de pers is minder, omdat

- A de pers al grotendeels betaald wordt uit publieke middelen.
- B de pers gebaseerd is op de vrije ondernemingswijze productie.
- C dit in het redactiestatuut verboden wordt.
- D er anders nog meer kranten gaan fuseren en er te weinig overblijven.

Volgens het hoofd van de publieke omroep zouden actualiteitenrubrieken als Nova en Netwerk zich te weinig profileren en daardoor te weinig van elkaar verschillen.

Een actualiteitenrubriek kan op verschillende manieren een bepaalde kleuring geven aan een onderwerp. Bijvoorbeeld door het geven van een ander commentaar bij dat onderwerp.

- 2p 9 Geef twee andere manieren waarop twee actualiteitenrubrieken op de televisie verschillende ‘kleuring’ kunnen geven aan één en hetzelfde onderwerp.

Lees tekst 3.

PowNed (van GeenStijl) en Wakker Nederland (van de Telegraaf) behaalden als enige van de nieuwe omroepen het vereiste ledental.

Minister Plasterk moest beslissen of beide kandidaat-omroepen voldoen aan de (andere) eisen van de Mediawet en passen binnen de doelstellingen van het mediabeleid.

Op zijn website prijst PowNed zichzelf aan en geeft hierbij een beschrijving van zichzelf met argumenten om toegelaten te worden als nieuwe omroep.

- 4p 10 Welke twee argumenten van PowNed uit de tekst sluiten aan bij de uitgangspunten van het mediabeleid?

Geef bij elk argument het betreffende citaat en het erbij passende uitgangspunt.

Zie de regels 49 tot en met 64 van tekst 3.

- 2p 11 Leg uit dat in deze tekst een voorbeeld van ‘technologische convergentie’ van de media te herkennen is.

In de akte van oprichting spreekt PowNed van de *community-based* aanpak van PowNed: “een interactieve deelname van de doelgroep die zich niet beperkt tot het consumeren van informatie, maar die zelf informatie verzamelt, verspreidt en controleert”. Deze “nieuwsgrazers” zijn dan wel aangewezen op zichzelf om te oordelen welke informatie betrouwbaar genoeg is. De beroepsjournalist heeft hiervoor een aantal journalistieke normen leren hanteren.

- 2p 12 Geef twee journalistieke kwaliteitsnormen waarmee de “nieuwsgrazers” het zelf verzamelde nieuws op betrouwbaarheid kunnen toetsen.

Opgave 2 Massamedia: Vernieuwing van de publieke omroep?

tekst 2

Bestel schreeuwt om profilering

In Hilversum worden vandaag de leden van alle omroepen geteld. Sommige nieuwe omroepen halen de eerste drempel. Geven zij het publieke bestel 5 zijn pluriformiteit weer terug? (...) De verenigingen moeten in ieder geval 50.000 leden hebben en een maatschappelijke stroming vertegenwoordigen (...). In het verzuilde Nederland 10 van weleer was dat redelijk eenvoudig: de samenleving was op te delen in vier levensbeschouwelijke / religieuze stromingen. (...) Sinds de ontzuiling is het begrip 'maatschappelijke stroming' 15 steeds minder duidelijk geworden. Het Commissariaat voor de Media, dat de aanvraag van nieuwe omroep-initiatieven mede beoordeelt, heeft er inmiddels geen eenduidige definitie 20 meer voor en beraadt zich op 'nieuwe modellen om de samenleving te categoriseren'. Een daarvan is het model van onderzoeksbureau Motivaction, dat onderscheid maakt op 25 basis van diverse levensstijlen die Nederlanders erop na houden: van wereldburgers tot mensen die zich richten op de eigen micro-omgeving.

Maar als er al sprake mocht zijn van 30 een stroming, dan is het volgende

dilemma dat mensen steeds minder geneigd zijn zich ergens bij aan te sluiten. Veel organisaties worstelen met dat probleem en ook media 35 ondervinden hier de gevolgen van. Denk aan de dalende abonneeverkoop bij dagbladen.

Dan is er de jacht op de kijkcijfers waardoor Hilversum steeds minder pluriform is geworden. Het bestel mag dan dusdanig zijn ingericht om te voorkomen dat de gemene deler wordt opgezocht, het tv-aanbod is juist algemener geworden. Wie ziet nog het 45 verschil tussen de programma's van omroep Max en die van de NCRV? De baas van de publieke omroep klaagt zelf bij herhaling over het gebrek aan profilering bij de actualiteitenrubrieken. 50 Hij ziet nauwelijks verschil tussen 'Nova' en 'Netwerk'. Op internet uiten Nederlanders al jaren hun ongenoegen over de eenzijdige programmering.

Het gevolg van dit gebrek aan 55 profilering is dat tien nieuwe omroepen werden opgericht door mensen die daarmee hun interesses en belangen beter aan bod willen laten komen.

naar: Jonathan Maas, Trouw van 1 april 2009

tekst 3

PowNed is er voor iedereen

- Het huidige publieke bestel is stuk. Een door babyboomers gebouwd bolwerk, op fundamenten die er niet meer zijn. Omroepen vertegenwoordigen niemand
- 5 meer, hooguit zichzelf. Hele groepen mensen (zeker onze achterban) voelen zich al lang niet meer thuis bij de publieken. Wij gaan breken, zodat er weer wat te bouwen valt.
- 10 PowNed is er voor alle Nederlanders. Dus ook voor jou! Maar in tegenstelling tot Hilversum gaan wij programma's maken waar de kijker op zit te wachten, niet wat programmamakers willen zien.
- 15 De nadruk zal liggen op nieuws, opinie, satire en entertainment. Maar dan zonder dat belerende opgeheven linker vingertje. Want PowNed mag dan geen politieke voorkeur hebben, wij gaan
- 20 straks wat graag op het links geslepen brilletje van Hilversum staan. Een dergelijk geluid ontbreekt op dit moment in Hilversum. Wie nu naar de publieke omroep kijkt, heeft regelmatig
- 25 het idee zich te moeten schamen voor zijn of haar opvattingen. Met PowNed zul je erachter komen dat je rechter-speaker ook geluid maakt. Een even-wichtiger programma-aanbod dus.
- 30 PowNed is bedoeld voor wat wij de netwerkgeneratie noemen. Actief lid van de informatiemaatschappij, veel verschillende media door elkaar
- 35 gebruiken. Altijd verbonden met internet (mobiel of niet) en met elkaar. Onze netwerken zijn grotendeels virtueel. De zichtbare cohesie is klein. Maar ze vormen een groep. Een groep van honderdduizenden, zo niet miljoenen
- 40 mensen. Een groep sterk verdeeld in politieke opvattingen, in smaak, in afkomst en levensbeschouwing. Toch zoeken ze elkaar dagelijks weer op. Want ze zijn de netwerkgeneratie. Ze
- 45 flokken samen op weblogs, op MSN en Hyves. Het is een groep die netwerkend en multitaskend opgroeit en nu al groter is dan de babyboomgeneratie.
- 50 Wij maken PowNed voor mensen die de hedendaagse televisie één grote herhaling en 'oude meuk' vinden. Discussies voeren ze niet door naar Randon Tien te kijken, maar door MEE te doen op een forum of weblog. Oh, en
- 55 komt er wel een keer iets leuks op televisie? Dan horen we dat via weblogs of de media. Of via een krabbel op Hyves. Uitzending gemist? Dan zien we dat toch wel op GeenStijl, Youtube of
- 60 Uitzending Gemist. PowNed streeft innovatieve oplossingen na die de verbinding gaan maken. Tussen de verschillende media en tussen de doelgroep en radio en TV.
- 65 Wij maken PowNed voor mensen, geïnteresseerd in nieuws en opinie. Het zijn nieuwsgrazers, ze halen hun nieuws uit de meest onmogelijke uit-
- 70 hoeken. Of het nu CNN is, dan wel de BBC, de regionale kranten/omroepen of de weblogs. Kortom, de nieuwsbehoefte is er wel, alleen wordt de netwerk-
- 75 generatie tot op heden niet goed aangesproken door de media. Ook wil de zender zich actief mengen in de politiek en zal er een politieke partij worden opgericht om aan de
- 80 verkiezingen mee te doen. Op deze manier mobiliseren we onze leden om politiek actief te worden.

naar: <http://www.powned.nl/>